

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

ÎNCHEIERE

02 decembrie 2015

mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Iurie Bejenaru, Iuliana Oprea

examinînd cererea de revizuire înaintată de Chicu Viorel, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Dorina Chicu împotriva Consiliului or. Codru și Primăriei or. Codru privind nesoluționarea în termenul legal a cererii, obligarea emiterii actului administrativ și contestarea actului administrativ, împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 23 septembrie 2015,

C O N S T A T Ă :

La data de 23.11.2012, reclamanta Moraru Angela, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva Consiliului orăşenesc Codru, Primăriei or. Codru, concretizînd ulterior cerințele și solicitînd: recunoaşterea faptului nesoluționării în termen legal a cererii adresată de reclamantă pîrîților la data de 26.09.2012, obligarea pîrîților să emită actul administrativ privind atribuirea în proprietate privată reclamantei, la prețul normativ conform tarifului indicat în lege, terenul aferent imobilului-încăpere nelocativă, cu suprafața de 42,9 m.p. amplasat în mun. Chişinău, or. Codru, str. Costiujeni, 8 înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Chişinău cu nr.cadastral 013112439101002, anularea deciziei Consiliului orăşenesc Codru nr.7/15 din 18.10.2012, anularea Deciziei Consiliului orăşenesc Codru nr.1/8 din 24.01.2013, în partea aprobării terenului aferent pentru construcție cu suprafața de 0,2632 ha situat în mun.Chişinău, str. Costiujeni, 8, or. Codru, și aprobarea planului geometric pe acest teren cu înregistrarea în Registrul Bunurilor Imobile al Oficiului Cadastral teritorial Chişinău după administrația publică locală.

Prin încheierea protocolară a judecătoriei Centru, mun. Chişinău din 11.06.2014, a fost dispusă înlocuirea reclamantei Moraru Angela cu succesorul în drepturi procedurale Chicu Dorina, care, în baza contractului de vânzare-cumpărare din 11.03.2014, a devenit proprietarul imobilului, - încăpere nelocativă, cu suprafața de 42,9 m.p. amplasat în mun. Chişinău, or. Codru, str. Costiujeni, 8.

Ulterior, reclamanta Chicu Dorma a depus o cerere de concretizare a cerințelor, solicitând: recunoașterea faptului nesoluționării în termen legal a cererii din 26.09.2012, obligarea Consiliului orășenesc Codru să emită actul administrativ, prin care să atribuie în proprietate Dorinei Chicu, la prețul normativ al pământului, conform tarifului indicat în lege, terenul cu suprafața de 0,0742 ha, aferent imobilului încăpere - nelocativă cu suprafața de 42,9 m.p. amplasat în mun. Chișinău, or. Codru, str.Costiujeni, 8 înregistrat la OCT Chișinău, cu nr.cadastral 0131124391.01.002, anularea Deciziei Consiliului orășenesc Codru nr. 7/15 din 18.10.2012 prin care a fost dispusă anularea informației grafică a terenului cu nr.cadastral 0131124.391 din str. Costiujeni, 8, or. Codru, mun. Chișinău cu suprafața de 0,0118 ha și aprobarea planului geometric nou a terenului cu nr. cadastral 0131124.391 din str. Costiujeni, 8, or. Codru, mun. Chișinău, cu suprafața de 0,2632 ha, anularea Deciziei Consiliului orășenesc Codru nr.1/8 din 24.01.2013 „Cu privire la aprobarea listei bunurilor proprietate a Administrației Publice Locale nepasibile de privatizare” în partea includerii în lista bunurilor proprietate a Primăriei or. Codru nepasibile de privatizare a terenului aferent construcției sale din str. Costiujeni, 8, or. Codru cu suprafața de 0,2632 ha.

În motivarea pretențiilor înaintate reclamanta Chicu Dorina a invocat că, potrivit contractului de vânzare-cumpărare nr.2465 din 19.03.2009, Moraru Angela a devenit proprietara imobilului-încăpere nelocativă, cu suprafața de 42,9 m.p. situat în or.Codru, str.Costiujeni, 8, mun.Chișinău, înregistrat în registrul bunurilor imobile cu nr.cadastral 0131124.391.01.2. În baza contractului de vânzare-cumpărare din 11.03.2014, Chicu Dorina a devenit proprietara încăperii susmenționate. În scopul valorificării dreptului de proprietate, la 26.09.2012, de către proprietarul imobilului a fost înaintată o cerere către Primăria or. Codru mun. Grșinău, Consiliul or. Codru mun. Chișinău prin care a fost solicitată înstrăinarea terenului aferent imobilului enunțat mai sus, la cerere fiind anexat planul geometric al terenului solicitat a fi vândut, proiectul schiță precum și certificatul de urbanism pentru proiectare, ce confirmă necesitatea terenului aferent. Prin scrisoarea din 07.12.2012, Dorina Chicu, care acționa în calitate de reprezentat al proprietarului terenului, a fost informată despre faptul că cererea cu privire la vânzarea terenului aferent construcției solicitate a fost examinată în cadrul comisiilor de specialitate de pe lângă Consiliul or. Codru, avizul comisiei fiind negativ. La rândul său, Consiliul or.Codru mun. Chișinău, a lăsat fără examinare cererea respectivă și nu a dat nici răspuns.

Susține reclamanta că, prin Decizia Consiliului orășenesc Codru nr. 7/15 s-a dispus anularea informației grafice a terenului cu nr. cadastral 0131124.391 din str. Costiujeni, 8, or. Codru, mun. Chișinău cu suprafața de 0,0118 ha, cu radierea înscrisului din registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate înregistrat după administrația publică locală, aprobarea planului geometric nou a terenului cu nr. cadastral 0131124.391 din str. Costiujeni, 8, or. Codru, mun. Chișinău, cu suprafața de 0,2632 ha, cu înregistrarea ulterioară în registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate după administrația publică locală. Decizia respectivă a fost contestată de reclamantă printr-o cerere prealabilă care a fost respinsă.

A mai menționat reclamanta că, pentru a priva definitiv proprietarul imobilului de dreptul la atribuirea terenului aferent imobilului, la 24.01.2013 Consiliul orășenesc Codru a adoptat Decizia nr.1/8, prin care a aprobat lista bunurilor proprietate publică a Primăriei or. Codru nepasibile de privatizare, care include

terenurile aferente obiectivelor de menire social-culturală (terenuri de joacă pentru copii și terenuri de mini-fotbal) și terenurile aferente clădirilor în care își desfășoară activitatea Primăria, instituțiile de educație și de învățământ. În anexa, la respectiva decizie a fost inclus în lista bunurilor proprietate a Primăriei or. Codru nepasibile de privatizare și terenul aferent construcției din str.Costiujeni 8, or. Codru cu suprafața de 0,2631 ha. Decizia respectivă, la fel a fost contestată de reclamantă pe cale prealabilă fiind respinsă.

Consideră reclamanta, că acțiunile autorității publice locale Codru expuse mai sus sînt abuzive și generează încălcarea grosolană a drepturilor proprietarului imobilului- încăpere nelocuibilă, la caz a reclamantei, situată în str.Costiujeni, 8, or.Codru cu nr.cadastral 0131124.391.01.002. Suprafața terenului aferent construcției de pe adresa susmenționată constituie 0,0742 ha, fapt confirmat prin planul geometric din 17.05.2011.

Prin refuzul Consiliului orășenesc Codru de a transmite respectivul teren în proprietatea reclamantei i se încalcă dreptul ocrotit de lege, și anume dreptul de proprietate, posesie, folosire și dispoziție asupra construcției amplasate pe acest teren, or, reclamanta este lipsită de posibilitatea valorificării și exploatării construcției procurate, pe motivul că autoritatea publică locală nu dorește să-i înstrăineze terenul aferent.

Susține reclamanta că, Decizia Consiliului orășenesc Codru nr.7/15 din 18.10.2012 prin care a fost anulată informația grafică a terenului cu nr.cadastral 0131124.391 din str. Costiujeni, 8, or. Codru, mun. Chișinău cu suprafața de 0,0118 ha, cu radierea înscrisului din registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate înregistrată după administrația publică locală și aprobat planului geometric nou a terenului cu nr.cadastral 0131124.391 din aceeași adresă, cu suprafața de 0,2632 ha, cu înregistrarea ulterioară în registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate după administrația publică locală, reprezintă acțiuni de limitare directă a reclamantei de posibilitate de a-și realiza dreptul la terenul aferent. Pîrîții, fără a ține cont de existența construcției reclamantei, fără a o informa, pe reclamantă, au anulat informația grafică a terenului. Decizia emisă în acest sens încalcă dreptul reclamantei la atribuirea, contra plată, a terenului aferent construcției deținute în proprietate privată.

Referitor la Decizia Consiliului orășenesc Codru nr.1/8 din 24.01.2013, reclamanta a invocat că, această decizie reprezintă o continuare a abuzului autorității publice locale Codru în scopul de a priva proprietarul imobilului din str.Costiujeni, 8, or.Codru cu nr.cadastral 0131124.391.01.002, de dreptul la terenul aferent construcției amplasate pe această adresă.

Consideră reclamanta, că, prin decizia dată s-a încercat de a mima apartenența întregului teren cu suprafața de 0,2631 ha, terenul aferent construcției din str. Costiujeni, 8, or.Codru (clădirea Primăriei) la categoria proprietății publice, pentru a limita dreptul reclamantei de a pretinde în continuare la terenul aferent. Clădirea în care la moment activează Primăria or.Codru nu aparține cu drept de proprietate privată autorității publice locale Codru, decizia nr.1/8 din 24.01.2013 fiind una abuzivă în partea includerii în lista bunurilor proprietate a Primăriei or.Codru nepasibile de privatizare a terenului aferent construcției din str.Costiujeni, 8, or. Codru (clădirea Primăriei) cu suprafața de 0,2631 ha și urmează a fi anulată în această parte.

Prin hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chişinău din 04 decembrie 2014 acţiunea a fost admisă parţial, fiind dispusă a recunoaşte faptul nesoluţionării în termen legal de către Primăria or. Codru şi Consiliul orăşenesc Codru a cererii din 26.09.2012 privind atribuirea contra plată a terenului aferent imobilului încăpere nelocativă cu suprafaţa de 42,9 m.p. amplasat în mun. Chişinău, or. Codru, str. Costiujeni, 8, cu nr. cadastral 0131124391.01.002, a anula ca fiind ilegală decizia Consiliului orăşenesc Codru nr. 1/8 din 24.01.2013 "Cu privire la aprobarea listei bunurilor proprietate a administraţiei publice locale nepasibile de privatizare" în partea includerii în lista bunurilor proprietate a Primăriei or. Codru, nepasibile de privatizare a terenului aferent construcţiei din str.Costiujeni, 8, or. Codru cu suprafaţa de 0,2632 ha, a obliga Consiliul orăşenesc Codru să emită actul administrativ prin care să atribuie lui Chicu Dorina, la preţul normativ al pământului, conform tarifului indicat în lege, terenul conform planului, aferent imobilului încăpere nelocativă cu suprafaţa de 42,9 m.p., amplasat în mun. Chişinău, or. Codru, str.Costiujeni, 8, cu nr.cadastral 0131124391.01.002. În rest acţiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Împotriva hotărîrii instanţei de fond, în partea admiterii acţiunii, la 05 decembrie 2014, a depus apel Primăria şi Consiliul Codru.

Prin decizia din 19 mai 2015, apelul depus de către Primăria şi Consiliul or. Codru a fost admis, hotărîrea Judecătoriei Centru, mun. Chişinău din 04 decembrie 2014 a fost casată şi emisă o nouă hotărîre de respingere a acţiunii.

Nefiind de acord cu decizia instanţei de apel, la 17 iulie 2015, Chicu Dorina a declarat recurs, prin care au solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanţei de apel şi menţinerea hotărîrii primei instanţe.

Prin încheierea Curţii Supreme de Justiţie din 23 septembrie 2015, recursul declarat de către Chicu Dorina, împotriva deciziei Curţii de Apel Chişinău din 19 mai 2015 a fost considerat inadmisibil.

La 16.10.2015, Chicu Viorel a înaintat cerere de revizuire a încheierii Curţii Supreme de Justiţie din 23 septembrie 2015, solicitînd admiterea acesteia, casarea deciziei revizuite, dispunerea judecării cauzei în fond şi admiterea recursului declarat împotriva deciziei Curţii de Apel Chişinău din 19 mai 2015, invocînd ca temei de revizuire lit. b) şi c) a art. 449 CPC.

Examinînd motivele invocate de revizuent, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ ajunge la concluzia că cererea de revizuire urmează să fie respinsă ca inadmisibilă, pornind de la următoarele.

În conformitate cu lit. a) alin. (1) art. 453 CPC al RM, după ce examinează cererea de revizuire, instanţa poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate şi sunt probate circumstanţe, fapte ori evenimente, prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esenţiale pentru relaţiile în litigiu şi de natură să influenţeze soluţia adoptată.

Drept temeiuri pentru revizuirea unei hotărîri irevocabile, de către legislator sunt definite cele conţinute în art. 449 CPC şi ele sunt indicate exhaustiv.

Pornind de la aceste cerinţe, Colegiul relevă că revizuirea unei hotărîri date de către instanţă este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărîrii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 CPC. În acelaşi timp, acest temei trebuie să vizeze situaţia de fapt, care a fost obiectul examinării în instanţa de fond, dat fiind că instanţa de recurs verifică corectitudinea

aplicării și interpretării de către prima instanță a normelor de drept material și procesual, în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat. Or, nu poate fi revizuită o hotărâre care elucidează o anumită situație de fapt, asupra căreia s-a pronunțat instanța de fond, prin prisma unui temei care caracterizează o altă situație.

Din textul cererii de revizuire, înaintate la 16.10.2016, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că revizuentul solicită revizuirea încheierii Curții Supreme de Justiție din 23 septembrie 2015, iar temeiul invocat este lit. b) și c) a art. 449 CPC.

Colegiul remarcă că redeschiderea procesului în temeiul art. 449 lit. c) CPC, poate fi posibilă doar cu condiția că prin hotărârea sau decizia emisă, instanța s-a expus în privința drepturilor unor persoane care nu au fost atrase în proces ca participanți, lezându-le astfel în drepturi – fapt ce urmează a fi confirmat în instanța de judecată prin prezentarea probelor.

În cererea de revizuire, s-a indicat că temei pentru a revizui încheierea Curții Supreme de Justiție din 23 septembrie 2015 constituie faptul că Chicu Viorel nu a fost atras ca parte în proces.

Potrivit art. 447 lit. b) CPC, sunt în drept să depună cerere de revizuire persoanele care nu au participat la proces, dar care sunt lezate în drepturi prin hotărârea, încheierea sau decizia judecătorească.

Pornind de la prevederile acestei norme legale, Colegiul reține că pentru a fi în posibilitatea depunerii cererii de revizuire, solicitantul trebuie să probeze că hotărârea a cărei revizuire o solicită, îi lezează drepturile sale.

La caz, revizuentul Chicu Viorel nu a demonstrat că încheierea Curții Supreme de Justiție din 23 septembrie 2015 îi lezează drepturile sau interesele sale.

Mai mult, prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 23 septembrie 2015, a fost declarat inadmisibil recursul declarat de Chicu Dorina care a intervenit în proces în calitate de reclamant, acționînd în numele ei și al membrilor familiei, ca proprietar al imobilului din or. Codru, str. Costiujeni, 8, nr. 2 cu suprafața de 42,9 m.p., deținut în proprietate comună în devălmășie cu soțul său - Chicu Viorel- fiind membru a familiei, prezumîndu-se participarea în cadrul acestui proces și din numele lui.

La caz, obiectul litigiului îl constituie problema nesoluționarea în termenul legal a cererii, obligarea emiterii actului administrativ și contestarea actului administrativ emis cu privire la înstrăinarea unui teren aferent imobilului din or. Codru, str. Costiujeni, 8, nr. 2 cu suprafața de 42,9 m.p., deținut în proprietate comună în devălmășie de soții Chicu Dorina și Chicu Viorel.

Mai mult, neantrenarea în proces a lui Chicu Viorel, nu influențează soluția emisă de instanțele de judecată și nici nu combate circumstanțele de fapt și de drept pe care au fost întemeiate acestea.

Înscrierile menționate în cererea de revizuire nu corespund exigențelor art. 449 lit. c) al CPC și nu pot fi admise ca temei de revizuire a încheierii Curții Supreme de Justiție din 23 septembrie 2015.

Respectiv, circumstanțele invocate de revizuent nu pot influența soluția adoptată.

Astfel, Colegiul a conchis că Chicu Viorel nu a confirmat instanței de judecată existența temeiurilor prevăzute în art. 449 lit. c) CPC - faptul că prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 23 septembrie 2015 a fost lezat în drepturi, or, materialele cauzei cert denotă că prin decizia emisă, instanța nu s-a expus în privința drepturilor

lui Chicu Viorel, iar ultimul nu a confirmat prin probe că prin decizia, casarea căreia solicită, a fost lezat în drepturi.

Cît privește afirmațiile revizuentului invocate în cererea de revizuire, Colegiul constată că acestea nu se încadrează nici la alt temei de revizuire. Mai mult se face referire la niște circumstanțe cunoscute anterior și expuse de către instanțe – discrepanța dintre mărimea suprafeței terenului aferent înstrăinat prin dispoziția actului administrativ emis de administrația publică locală și mărimea suprafeței terenului aferent solicitat de a fi înstrăinat expusă în cererea reclamantei.

Mai mult ca atît, aceste afirmații nu influențează în nici un mod soluțiile adoptate.

Astfel, potrivit art. 449 lit. b) CPC, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Colegiul reține că, pentru a redeschide procesul pe temeiul prevăzut de art. 449 lit. b) CPC, este important ca circumstanțele sau faptele date, existente obiectiv pînă la data pronunțării hotărîrii, să fie confirmate în fața instanței prin prezentarea unor probe concludente.

Legea, art. 449 lit. b) CPC, vorbește despre circumstanțe (fapte) necunoscute anterior petiționarului, dar întrucît examinarea fondului cauzei prezumă că instanța a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, este evident că o condiție esențială pentru admiterea revizuirii este că și instanței nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute aceste circumstanțe (fapte). Pentru acest motiv de revizuire esențial este ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărîrii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire. Mai mult, revizuentul trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Astfel, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv pînă la data pronunțării hotărîrii, ele urmînd a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărîrii. Faptele noi apărute după darea hotărîrii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

Circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci cînd sînt determinante pentru judecarea justă a cauzei, or aceste noi circumstanțe conduc după sine la apariția, modificarea sau încetarea raporturilor juridice dintre părțile în litigiu și deci sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

În același timp, revizuentul trebuie să probeze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii. Or, lipsa acestui suport probatoriu, ca element obligator al temeiului prevăzut la art. 449 lit. b) CPC, decade sau lipsește revizuentul de posibilitatea invocării unui atare temei.

La caz, Colegiul conchide că revizuentul nu a probat nici într-un fel prezența acestui temei de revizuire.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ conchide că circumstanțele invocate de revizuent drept temei de revizuire, nu se încadrează în cele exhaustiv prevăzute la art. 449 CPC.

Prin cererea – obiectul prezentei ședințe, revizuentul nu a prezentat nici unul din temeiurile conținute în norma indicată.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (Roșca v. Moldova, citată mai sus, § 25, Popov nr. 2 vs. Moldova). Din considerentele menționate Colegiu consideră că prezenta cerere de revizuire nu poate fi admisă.

Astfel, Colegiul conchide că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, or retractarea neîntemeiată a unei hotărâri judecătorești irevocabile produce efecte grave pentru părți, întrucât se încalcă principiul stabilității raporturilor juridice, fiindcă unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea (art. 449 CPC) admite revizuirea numai în cazuri strict determinate.

În baza celor expuse și în conformitate cu art. 449, 451-453 din Codul de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

DISPUNE:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de Chicu Viorel împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 23 septembrie 2015, în pricina civilă la acțiunea lui Dorina Chicu împotriva Consiliului or. Codru și Primăria or. Codru privind nesoluționarea în termenul legal a cererii, obligarea emiterii actului administrativ și contestarea actului administrativ.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului,
Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Iuliana Oprea